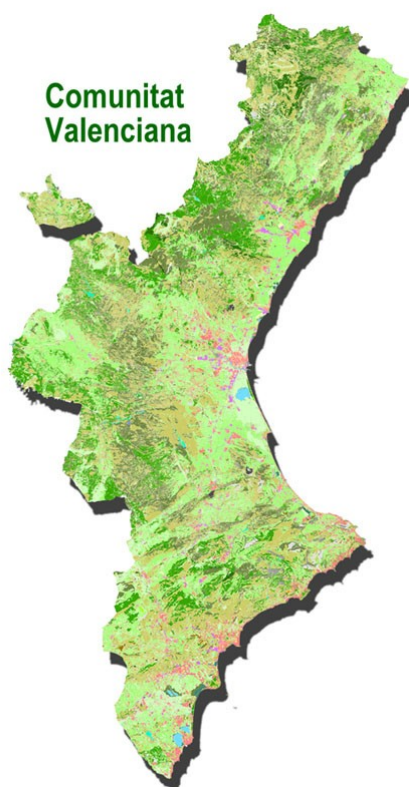

INFORME MENSUAL DE SEGUIMENT DE LA SEQUERA I CONJUNTURA AGRÀRIA COMUNITAT VALENCIANA

OCTUBRE 2017

Plantació d'oliveres a Segorbe.

**SERVEI DE DOCUMENTACIÓ, PUBLICACIONS I ESTADÍSTICA
DEPARTAMENTAL**

Índex:

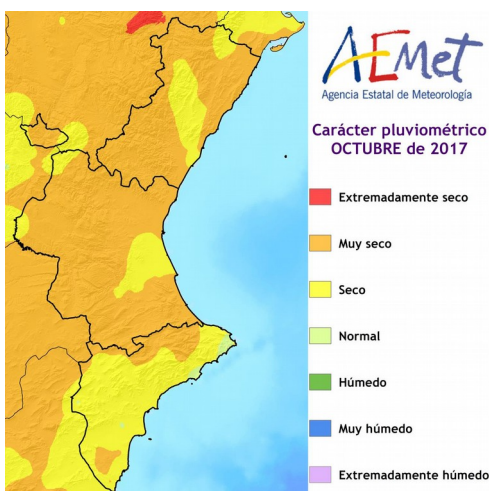
1) Meteorologia i embassaments	pàg. 3
2) Estat dels cultius	pàg. 4
a) <i>Cereals d'hivern (blat, ségol, ordi i avena)</i>	pàg. 4
b) <i>Cereals d'estiu</i>	pàg. 5
c) <i>Tubercles</i>	pàg. 5
d) <i>Industrials</i>	pàg. 5
e) <i>Farratgeres</i>	pàg. 6
f) <i>Hortalisses</i>	pàg. 6
g) <i>Cítrics</i>	pàg. 7
h) <i>Fruiters</i>	pàg. 8
i) <i>Vinya</i>	pàg. 9
j) <i>Olivera</i>	pàg. 10
k) <i>Ametler</i>	pàg. 11
l) <i>Garrofera</i>	pàg. 12
m) <i>Pastures i ramaderia</i>	pag. 12

1. Meteorologia i embassaments:

Les dades proveïdes per l'AEMET a la Comunitat Valenciana van qualificar el mes d'octubre de 2017 com un mes molt càlid quant a temperatures, i pluviomètricament molt sec. Amb una mitjana de 18,2 °C, les temperatures van quedar 1,9 °C per damunt de la mitjana d'octubre en el període de referència. La precipitació acumulada va ser de 10,8 l/m², un 85 % inferior a la mitjana climàtica del període 1981-2010 (71,0 l/m²).

Durant tot el mes d'octubre, a excepció dels dies 7 i 19, les temperatures mitjanes es van mantindre per damunt de les normals al territori valencià, sent més acusada aquesta desviació a la meitat interior nord. Ha sigut el seté octubre consecutiu considerat càlid o molt càlid, i el sisé més calorós des de 1950. Segons les dades de la xarxa SIAR els dies amb temperatures més elevades van ser el 5 i el 17, quan es van registrar temperatures superiors als 33,0 °C en àmplies zones de la Costera, la Ribera Alta, el Camp de Morvedre i la Safor. Els valors mesurats més alts van ser els 35,5 °C de Xàtiva el dia 27, o els 34,1 °C de Carcaixent, els 33,6 °C de Benavites i els 33,5 °C de Villanueva de Castellón i Vilallonga el dia 5.

Pel que fa a les mínimes, no es van registrar temperatures per davall de 0,0 °C a la Comunitat, sent els valors més baixos del mes, segons l'AEMET, els 0,2 °C de Vilafranca i els 1,3 °C del Rincón de Ademuz. De les dades de la xarxa SIAR, el valor mínim va ser 2,4 °C, datats el dia 30 a Requena (Campo Arcís). Quant a hores-fred, les úniques estacions SIAR amb valors lleugerament significatius van ser la de Campo Arcís, que va sumar 34 hores-fred, i la de Villena, que va computar 25 hores-fred.

Aquest octubre ha sigut el segon mes més sec dels últims vint anys, encara que històricament és el que ha registrat les precipitacions més importants al nostre territori. Cal recordar que setembre ja havia sigut el segon mes més sec des de 1987. Únicament es van produir dos episodis de precipitacions: el primer el dia 7, que va afectar part del litoral d'Alacant, i el segon el dia 18, amb pluges més generalitzades i associades a tempestes d'una duració curta, que en algunes zones aïllades com Altea o Callosa d'en Sarrià, van anar acompanyades de pedra. Les quantitats acumulades més altes es van donar a Altea (36,3 l/m²), Algemesí (29,3 l/m²), Dénia (23,9 l/m²) i Benifaió (23,7 l/m²). A l'observar el mapa adjunt es comprova

que únicament a àrees litorals molt reduïdes d'Alacant, pròximes a la serra Gelada i al cap de la

Nau, octubre va tindre un caràcter pluviomètric normal, sent sec o molt sec a la resta de la Comunitat Valenciana.

Pel que fa a la situació dels embassaments, segons les dades oferides pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient relatius a les confederacions hidrogràfiques que afecten la Comunitat Valenciana, el quadre següent mostra els volums d'aigua embassada, amb les variacions en les conques respecte al mes anterior, a l'any 2016 i a les mitjanes del mateix mes de 5 i 10 anys.

	CAP. TOTAL (hm ³)	OCT. 2017		SET. 2017		% VAR. OCT/ SET	OCT. 2016		MITJA NA 5 ANYS (%)	MITJA NA 10 ANYS (%)
		EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL	EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL		EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL		
Xúquer	3.347,5	844,9	25,2	871,7	26,0	-0,8	868,3	25,9	36,7	35,1
Segura	1.140,0	153,0	13,4	163,0	14,3	-0,9	252,0	22,1	44,3	38,3
Entrepeñas -Buendía	2.474,0	235,7	9,5	235,1	9,5	0,0	437,4	17,7	21,3	47,1 ⁽¹⁾

(1) Percentatge del total de la Conca Hidrogràfica del Tajo

En resum, durant el mes d'octubre les precipitacions van continuar sent molt escasses per a l'època, cal remarcar la importància que les pluges d'aquest mes tenen al nostre territori, tant a les conques del Xúquer com a les del Segura, i no van aconseguir augmentar el volum emmagatzemat als embassaments dels àmbits corresponents, que es van mantindre en uns nivells per davall de l'any precedent i de la mitjana dels últims cinc i deu anys. Els escenaris de sequera hidrològica eren d'emergència als sistemes Segura i la capçalera del Tajo (Entrepeñas-Buendía) i dins de l'àmbit de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer estaven en situació de prealerta els de Sénia-Maestrat, Xúquer i Túrria.

2. Estat dels cultius:

A continuació s'exposa un resum de l'estat dels cultius al camp valencià.

a) Cereals d'hivern (blat, sègol, ordi i avena)

- Alacant: A l'Alt Vinalopó es va retardar la sembra de cereal d'hivern per la falta de precipitacions i les altes temperatures. A la Marina Baixa, es van llaurar alguns bancals i es van preparar per a les sembres d'hivern.
- Castelló: A causa de l'escassetat de precipitacions i de la falta de saó del terreny van continuar els retards en la preparació del terreny i la sembra.

- València: Al Rincón de Ademuz i a la Vall d'Ayora es van sembrar algunes parcel·les sense estar la terra en l'estat d'humitat i saó adequat per a plantar, en espera de les pluges tardorenques. A la Vall d'Albaida es van dur a terme els treballs preparatoris per a la sembra.

b) Cereals d'estiu

- Alacant: A la Marjal de Pego les parcel·les arrosseres es van inundar, mentre que al Baix Segura la dacsa va finalitzar la collita la primera setmana del mes.
- Castelló: La varietat J. Sendra es va recol·lectar a Xilxes durant els primers dies del mes.

Pel que fa a la dacsa, es va procedir a la recol·lecció a les zones productores, una vegada seca la planta i amb un grau adequat d'humitat en el gra.

- València: Va finalitzar la sega de l'arròs, i es van dur a terme les cremes controlades de la palla a les zones baixes, alhora que es van començar a inundar aquestes zones. Les zones més alts estaven pendents d'autorització per a poder cremar.

Al Rincón de Ademuz la dacsa es trobava en plena floració, el gra de les panotxes es començava a endurir i les fulles començaven a esgroguir-se; a causa de l'escassetat de pluges es van haver de mantindre els regs.

c) Tubercles

- Alacant: Tant al Baix Vinalopó com al Baix Segura van continuar les plantacions de creïlla de verdet i el desenvolupament de les sembrades prèviament. En aquesta última comarca el ritme d'arrancada de moniato roig va ser alt, amb qualitats adequades.
- Castelló: A les zones de l'interior es va prosseguir amb la recol·lecció de creïlla de les varietats de cicle més tardà.
- València: A principi de mes, la xufa es trobava acabant amb la fase de tuberització. A les parcel·les més precoces, els últims dies del mes, es va començar amb la crema de la part aèria de la planta.

També la creïlla i el moniato es trobaven a l'Horta Nord al final de la fase de tuberització.

d) Industrials

- Alacant: A l'Alcoià es va donar per finalitzada la campanya de gira-sol.
- València: La situació per sequera a la Costera va continuar com en el mes anterior, amb parcel·les de sembres tardanes sense germinar.

e) Farratgeres:

SOTSSECRETARIA

- Alacant: Van prosseguir els talls d'alfals al Baix Segura, mentre que al Baix Vinalopó, va continuar sense plantar-se el cereal farratger a causa de l'escassetat d'aigua.
- Castelló: Es va fer l'últim tall d'alfals a les zones de l'interior, on la sequera no va permetre fer el segon de les lleguminoses.
- València: Al Rincón de Ademuz es va mantindre la mateixa situació que al setembre i van prosseguir els talls per a l'assecat i posterior empaquetat.

f) *Hortalisses*:

- Alacant: La principal preocupació va residir en les temperatures encara elevades i en l'escassetat de precipitacions, la qual cosa es va traduir en un augment del consum d'aigua en els cultius i, per tant, un increment de les despeses de producció. A causa de la incertesa sobre la disponibilitat de regs, en algunes zones es va apreciar la disminució de la superfície dedicada a cultius com ara hortalisses d'arrel, florícols o faves. Va augmentar la incidència del bacteri *Candidatus liberibacter solanacearum* en carlota, i en les plantes d'algunes plantacions de card de l'Alt Vinalopó van aparéixer taques d'etiologia encara desconeguda.

Pel que fa a la situació dels cultius, va finalitzar la recol·lecció de les parcel·les a l'aire lliure de pimentó italià i de tomaca Mutxamel al Baix Vinalopó i de llis al Baix Segura. Va continuar la recol·lecció o el tall de bledes, alls tendres, api verd, albergines i carabassa al Baix Segura, i al Vinalopó Mitjà de cols llombardes, escaroles, pimentons d'hivernacle i tomaques. Van començar els talls de carxofes al Baix Segura i al Baix Vinalopó, amb rendiments escassos i qualitats baixes. També va començar la recol·lecció de bròquil, carabassetes, cebes, escaroles, bajoquetes fines i dacsà dolça.

- Castelló: Va finalitzar la campanya de solanàcies a l'aire lliure, i es recolliren els últims fruits d'albergina i pimentó, amb qualitats baixes. També es va donar per acabada la recol·lecció dels últims camps de meló a la Plana Baixa i de -melona a la Plana Alta. Respecte al mes anterior, es va incrementar la producció d'encisams, escaroles, cols i florícols; Va continuar la recol·lecció de fesols, que van mantindre un bon ritme de collita. Es va iniciar gradualment el tall dels primers capítols de carxofes, amb una producció bona, però sense qualitats altes, a causa de les elevades temperatures.
- València: Va finalitzar la recol·lecció d'hortícoles d'estiu i va començar la plantació de les hortícoles d'hivern (encisams, escaroles, cols, faves, espinacs, bledes) a les zones productores de la Ribera Baixa, la Canal de Navarrés i l'Horta, on, fins i tot, va començar la recol·lecció dels primers cicles. Les altes temperatures no van afavorir el consum d'aquest tipus de verdures, més associat en la dieta a temporades més fredes. La calor, a més, va

afavorir un desenvolupament més ràpid dels cultius la qual cosa va generar un excés d'oferta davant d'un mercat amb poca demanda.

g) *Cítrics:*

- Alacant: Es van fer tractaments contra els àcars (*Eutetranychus spp.*) en mandariners i tarongers, així com aplicacions per a controlar el poll roig (*Aonidiella aurantii*), la mosca blanca (*Aleurothrixus floccosus*) i la prevenció de l'alternaria en les varietats fortuna i clemenvilles. En taronges i en mandariners de la segona part de la campanya es van començar a aplicar els tractaments per a previndre la caiguda dels fruits.

En la primera setmana del mes va finalitzar la recol·lecció de l'Okitsu.

Es van continuar collint clementines Marisol, a les zones més precoces es va produir l'últim tall d'aquestes. També es va continuar recollint l'oroval i l'oronules, amb rendiments i calibres bons. Així mateix, la clemenrubí va mantindre el ritme de tall, es deixaren a l'arbre els fruits amb menys de 50 mm. de diàmetre.

Va començar la recol·lecció de les satumas Owari i de les clementines oro grande i clemenules, en aquestes últimes s'observa una gran variabilitat quant a qualitats i rendiments, perquè van tindre una floració molt escalonada. L'última setmana del mes es van començar a collir arrufatines i clemenvilles en algunes zones precoces.

Quant a les taronges, es va donar el primer tall a les navelines a les zones més primerenques els fruits amb maduració òptima per a desverdiment van augmentar gradualment; els calibres i les qualitats eren satisfactoris. També va començar lentament la recol·lecció de salustianas. Les lane late van començar a canviar de color.

Al Baix Segura, el primer tall de fi va anar disminuint gradualment l'activitat ja que la demanda era de llimes amb calibres grans. A final de mes es va iniciar la recol·lecció del segon tall a les zones més precoces. A Callosa d'en Sarrià la pedra va marcar algunes parcel·les de llimeres, però sense conseqüències significatives.

A meitat de mes, va començar la collita de pomelos rojos, es van seleccionar els fruits amb millor coloració externa.

- Castelló: Es va donar una alta incidència de mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*) a causa de les altes temperatures i a les condicions meteorològiques favorables per al desenvolupament d'aquesta.

En els primers dies del mes va finalitzar la recol·lecció de les varietats més primerenques (clemenrubí, Basol i loretina), sobre les quals es van reportar problemes de falta de suc. Els

últims dies del mes de setembre es van iniciar els talls de Marisol i oronules, i, uns dies després, es va començar el d'arrufatina. Es va recol·lectar a bon ritme i, a final d'octubre, totes aquestes varietats estaven pràcticament recol·lectades. Es van recollir les primeres clemenules a final de mes, que ja presentaven un cert avanç en la maduració i un grau de sucre suficient, si bé com que van haver de passar per cambres de desverdiment van presentar algun problema de coloració.

- València: En la majoria de les comarques productores es va detectar un increment dels regs, i es va estimar un augment del 50 % a la Costera i, en alguns casos extrems com al Camp de Morvedre, de fins al 90 %. A la Ribera Alta, a causa de la falta de fred, en algunes parcel·les de tarongers es van donar situacions de falta de color. A causa de les altes temperatures i la falta de rentat dels arbres per pluges, es van observar danys per aranya groga tacada (*Tetranychus urticae*), poblacions elevades de mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*) i atacs, en algunes zones de la Ribera, del trip de l'orquídia (*Chaetanaphothrips orchidii*).

Va finalitzar la recol·lecció de varietats extraprimerenques i primerenques com l'iwasaki, l'Okitsu, la clemenrubí, la Marisol i l'oronules. A mitjan mes va començar la collita de satsuma Owari i a final la de clemenules.

Va començar la recol·lecció de navelines i de fukumoto, amb un interès comercial alt.

h) Fruïters:

- Alacant: A final de mes va finalitzar la recol·lecció de la poma starking a l'Alcoià, amb qualitats òptimes i calibres adequats, la major part de la fruita es va destinar a cambres de conservació. També es van collir la varietat perelló, la poma roja de Beneixama i la fuji, amb la mateixa destinació principal. Pel que fa a la perera, a l'Alt Vinalopó es van fer tractaments preventius de coure per a evitar possibles problemes criptogàmics de caiguda de fulles per incidència de psil·la (*Cacopsilla pyry L.*) i la possible incidència de foc bacterià (*Erwinia amylovora*).

La primera setmana del mes va concloure la campanya de la granada valenciana, mentre que la mollar va anar incrementant el ritme de recol·lecció fins a finalitzar pràcticament els últims dies d'octubre. Es va produir un rebuig important per deficiències en la pell, es va destinar gran part de la collita a cambres de conservació.

- Castelló: A causa de la falta de pluges i de les elevades temperatures per a l'època, hi va haver una incidència alta de *Ceratitis capitata*.

Va continuar la recol·lecció de caqui, tant a la zona clàssica del Palància com a les noves plantacions costaneres, amb una producció bona.

- València: Al Rincón de Ademuz les pomeres encara conservaven les fulles per la falta d'hores-fred.

Es va donar una incidència molt alta de *Ceratitis capitata* en les plantacions de caqui. A la Costera es va seguir incrementant el consum d'aigua de reg a causa de la falta de precipitacions rellevants. Fins a final de mes va continuar la recol·lecció dels fruits en aquelles parcel·les de la Ribera Alta, la Ribera Baixa i la Vall d'Albaida tractades per a avançar-ne la maduració. En general, es van observar calibres bons. En acabar el mes ja s'havia començat amb la collita dels caquis de maduració no forçada.

Les varietats roges de magraner ja havien finalitzat la recol·lecció i la mollar s'hi trobava a la meitat.

Es va iniciar la recol·lecció de kiwis a la Ribera Alta, s'esperen qualitats i rendiments alts .

i) Vinya:

- Alacant: Quan començà el mes, al Vinalopó Mitjà, ja estava acabant la verema del raïm de taula de la varietat red globe, mentre que la d'ideal i la Doña María es trobaven aproximadament a la meitat. Es van produir minves elevades a causa dels problemes de podridura derivats de les pluges d'agost i setembre, que les escasses pluges del dia 18 van empitjorar. Les pèrdues van ser majors en red globe que en la resta de varietats, com la moscatell, l'italiana i la Doña María, on van ser més irregulars. Als magatzems, les minves per granulla van augmentar fins a situar-se en un 30 %. El ritme de recol·lecció es va alentir notablement mentre avançava el mes, per hi haure dificultats per a seleccionar els xanglots de millor qualitat, ja que la major part estaven excessivament madurs i tenien poca conservació. A final de mes quasi no quedava producció al camp per a consum en fresc i va augmentar la destinació a indústria.

La recol·lecció de la varietat Aledo es va iniciar gradualment a meitat de mes. La majoria del raïm veremat es va destinar a cambra ja que reunia les condicions adequades per a la conservació, i amb previsió de la campanya nadalenca. A final de mes, el ritme de recol·lecció va augmentar notablement i es va collir el raïm *a cep net*, a causa de l'augment de l'homogeneïtat en la maduració dels xanglots. La major part del raïm recollit es va seguir destinant a cambres de conservació i, en menor grau, es va continuar confeccionant per als mercats exteriors.

Pel que fa al raïm de vinificació, a l'Alt Vinalopó es va acabar de veremar el que quedava de Monastrell. La campanya va ser classificada sanitàriament com molt bona segons els productors i, encara que es van produir alguns problemes puntuals de pansificació per les

altes temperatures registrades a l'agost i al setembre, pràcticament no hi va haver atacs de fongs i la tercera generació d'arna de vinya es va tractar sense incidències destacables. També va finalitzar la recol·lecció al Vinalopó Mitjà, tant de les varietats blanques com de les tintes, amb un avançament aproximat de quinze dies i rendiments un poc inferiors a la mitjana, a causa de, principalment, l'absència de pluges en els mesos de maig, juny i juliol. A la Marina Alta, va continuar l'agostejament i, a causa a les altes temperatures i del bon equilibri hídric, l'abscissió de fulles va presentar una resistència bona.

Respecte als vivers, van seguir amb el desenvolupament esperat, es van dur a terme els treballs d'aixadell, regs i tractaments habituals.

- Castelló: Va finalitzar la verema de les últimes varietats tintes. Les gelades d'abril van minvar un poc la producció, però la collita resultant va ser de molt bona qualitat.
- València: Va finalitzar la recol·lecció a totes les zones productores, en general amb qualitats bones de raïm i rendiments un poc inferiors a la mitjana.

L'evolució de les estaques en els vivers de vinya de la Costera va ser satisfactòria.

j) Olivera:

- Alacant: A l'Alt Vinalopó, les altes temperatures i l'escassetat de pluges van causar l'augment de les dotacions de reg. En algunes plantacions de secà hi va haver símptomes de fulla corbada i fruits arrugats. mentre que al Baix Segura va finalitzar la recollida d'oliva de taula a principi de mes, en la majoria de comarques productores va continuar el canvi de color en l'oliva i s'aprecia una grandària bona del fruit després de les pluges estivals, excepte a la Marina Baixa on es preveia una producció irregular i per davall de la mitjana. A zones litorals de la Marina Alta i del Vinalopó Mitjà es va començar amb la collita a final de mes.
- Castelló: Durant l'última setmana del mes es va procedir a l'obertura de la major part de les almàsseres de la província, a excepció de les corresponents als municipis del Baix Maestrat (Catí, Xert, Sant Mateu i la Jana) afectats per la pedra del mes de setembre que van obrir les almàsseres 15 dies abans per a recol·lectar l'oliva caiguda. La sequera va afectar la collita, sobretot a la zona nord, ja que les pluges van ser més escasses. S'espera que les precipitacions del mes milloraran la qualitat per a les varietats de recol·lecció més tardana. En general, les qualitats obtingudes van ser adequades.
- València: A les zones més avançades del Camp de Túria, la Ribera Alta i la Vall d'Albaida es va iniciar la recol·lecció, amb expectatives de producció bones. També ho va fer a final de mes en algunes parcel·les de la Vall d'Ayora i la Canal de Navarrés encara que allí, a causa

de les elevades temperatures i les poques precipitacions, en alguns camps es va observar oliva arrugada; no obstant això, les expectatives generals eren d'una bona collita. A les zones més tardanes continuava el canvi de color. També a l'Hoya de Buñol, amb l'estat vegetatiu avançat aproximadament deu dies, s'esperava una producció bona, encara que un poc afectada per la mosca (*Bactrocera oleae*). També a la Costera la collita d'oliva que s'espera és molt superior a la mitjana dels últims anys, encara que a les parcel·les més afectades per la sequera els fruits no es recolliran per tindre una grandària xicoteta. A Utiel-Requena, a causa també de la sequera, les previsions de rendiments no eren bones.

k) Ametler:

- Alacant: A principi de mes a la Marina Alta es continuava recol·lectant ametla a les zones de secà, mentre que a la Marina Baixa i a l'Alt Vinalopó va finalitzar la recol·lecció de les varietats tardanes més freqüents (comuna, marcona i llargueta). La producció va ser molt superior a la de la campanya de l'any anterior, molt afectada per la sequera. Els rendiments, que, en principi, s'esperava que pogueren disminuir per la falta de precipitacions durant l'estiu, es van mantindre dintre de les mitjanes. Es van detectar a l'Alt Vinalopó els primers casos de vespeta de l'ametler (*Eurytoma amygdali*) amb incidència més severa en varietats de corfa blana, com la guara. Respecte a la *Xylella enutjosa*, es va detectar el quart brot a la província, i la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural va adoptar les mesures fitosanitàries urgents d'eradicació i control per a evitar-ne la propagació.
- Castelló: Va acabar la recol·lecció dels fruits que quedaven als arbres, ja que el gros de la collita s'havia fet al setembre.
- València: Va finalitzar la recol·lecció a totes les zones productores. En general, els rendiments van ser bons, a excepció de les zones que van patir gelades a l'abril (el Rincón de Ademuz i part dels Serrans). Ja es van observar treballs de poda en algunes zones més fredes com la Vall d'Ayora, o en aquelles on no hi va haver rendiments bons, com al Rincón de Ademuz.

l) Garrofera

- Alacant: A les zones de secà de la Marina Alta quedaven pendents encara per recol·lectar algunes parcel·les, i aquesta es va dur a terme durant els primers dies del mes. A la Marina Baixa, van començar a aparèixer algunes inflorescències.

SOTSSECRETARIA

- Castelló: L'escassa collita d'enguany va provocar que, amb uns preus a l'alça, els agricultors, una vegada finalitzada la recol·lecció de l'ametla, colliren ràpidament les garrofes per a la venda o l'emmagatzematge, davant de la por a robatoris en l'arbre.

m) *Pastures i ramaderia:*

- Alacant: A l'Alt Vinalopó, va ser necessari subministrar al ramat extensiu i semiextensiu el doble de suplement alimentari extraordinari ja que quasi no hi havia pastures a causa de la sequera. Es va produir una baixada de censos en la cabanya ramadera.

Respecte a l'apicultura, es va constatar una disminució molt important de la producció a causa dels efectes adversos de les condicions climàtiques sobre la vegetació.

- Castelló: L'escassetat de pluges no va permetre la recuperació de les pastures. Es van mantindre els complements alimentaris del bestiar i van continuar els problemes d'abastiment d'aigua a pràcticament tota la província, sent resolts mitjançant l'aportació amb tancs. La producció apícola continua sent molt baixa per l'efecte de la sequera.
- València: A l'Hoya de Buñol van destacar les dificultats de la ramaderia ovina a l'hora de pasturar a causa de la falta d'herba. S'estima una disminució en el número de cries.

L'absència de flors continua afectant l'apicultura i, per això, s'espera que la producció de mel serà reduïda.

Novembre 2017